

Software genealogie

Haza-Data plus/Haza 21: www.hazadata.com

Aldfaer: www.aldfaer.nl

Brother's Keeper: www.bkwin.net

Gens-Data Pro: <http://gensdatapro.ngv.nl>

Oedipus: www.lamain.nl/oedipus.htm

GENEALOGIE

van wie stam jij af?

Waar komt je achternaam vandaan? Misschien stam je wel af van de Noormannen of waren je voorvaderen ridders. Maar hoe kom je daar achter en hoe ver kun je komen? Allemaal vragen waar genealogie een antwoord op geeft.

Websites genealogie

Militieregisters: www.militieregister.nl

Algemene gegevens: www.genver.nl en www.genver2.nl

Heraldiek – Centraal Bureau Genealogie: www.cbg.nl

Paleografie: www.paleografie.nl (eind 2014) en
<http://geneaknowhow.net/genea/lokaal.htm>

Kort gezegd is genealogie stamboomkunde. Het is de wetenschap waarmee het voorouderschap in kaart gebracht wordt, met als doel te achterhalen van wie je afstamt. Het gaat daarbij om bloedverwantschap en wettige afstamming. Wettig in de zin van dat er getuigen zijn, de documenten zijn 'naar waarheid getekend'. Waar begin je de zoektocht?

VRAAG HET EEN BEKENDE

De makkelijkste weg is om eerst te gaan praten met familieleden, om te zien wat zij kunnen vertellen over hun ouders en grootouders, oudtantes en -ooms, nichten en neven. Vervolgens ga je op zoek naar die genoemde verwanten, misschien kunnen zij nog verhalen toevoegen aan de informatie die je al hebt. Zo ga je door, tot je in de wijde omtrek geen levende familierelatie meer kunt vinden. Het verzamelen van deze informatie kost ongeveer twee maanden. Daarna moet je de feitelijke gegevens gaan achterhalen uit oude documenten. Want naast alle verhalen en herinneringen van familieleden, zijn ook trouw- en geboortekaartjes, bidprentjes en overlijdensadvertenties uitstekende bronnen om te doorzoeken.

ARCHIEVEN, REGISTERS EN KOHIEREN

Als alle oude schoenendozen met foto's, brieven en prentbriefkaarten doorzocht zijn, wordt het tijd voor de gang naar het archief. Nederland kent allerlei archieven. Er zijn stads-, gemeente- en dorpsarchieven, maar ook belasting- en gerechtelijke archieven. En er is een kadaster voor eigendomsoverdracht. In al deze archieven ligt een schat aan informatie opgeslagen. Vaak ook over de familieleden waarnaar je op zoek bent. Heb je de gezochte 'Jan de Vries' gevonden, kijk dan eens in een militieregister (www.militieregister.nl). In dit register, bijgehouden vanaf 1811, staat precies beschreven of de neus krom was, het voorhoofd plat, het aangezicht rond, vierkant of ovaal en wat de kleur van het haar, de ogen en de wenkbrauwen was (afbeelding 1).

Verder zijn er nog de kohieren (afbeelding 2). Dat zijn belastinglijsten, vanaf 1400 bijgehouden en ►

1

NAMEN EN TOENAMEN		NAAM DER VRIJES, SAKEN VAN GEDRAGTE, GEDRAGTE MILITIE WINKELLEN EN WINKELINGEN	
7	Drechter / Fiel	Van Drecht, Fiel Militie Winkelen Militie Winkelen Militie Winkelen
8	Kephan / Sest	Van Kephan, Sest Militie Winkelen Militie Winkelen Militie Winkelen

In de militieregisters vind je een schat van informatie

Belastinggegevens

te vinden in diverse archieven. In kohieren staat vermeld welke en hoeveel belasting er betaald moest worden door een bepaald gezin.

Niet alleen de stamboom van een familie kan nagevolgd worden, ook de geschiedenis van dorpen of gebieden kan in kaart gebracht worden. Of van een specifieke boerderij. Daar helpen de kadastragegevens dan weer bij (afbeelding 3).

HERALDIEK EN PALEOGRAFIE

De genealoog kan ook te rade gaan bij de heraldiek en paleografie. Bij de heraldiek gaat het om familiewapens. En om nog specifiek te zijn: de betekenis van wapenschilden. Wat vertellen ze je allemaal? Zeer bruikbare informatie in de genealogie, want de kleinste details kunnen een aanwijzing zijn om verder te zoeken.

Paleografie, ofwel de kennis van oud schrift, speelt ook een grote rol in de genealogie (afbeelding 4). Het helpt de genealoog bij het ontcijferen van oude geschriften. Wat er vanaf 1750 is opgeschreven, kunnen we lezen. Daarvoor, toen bijna iedereen nog analfabeet was, werden schrijvers ingehuurd om allerlei verschillende documenten te schrijven. Maar echte afspraken over de manier waarop ze dat deden, waren nog niet gemaakt. Schrijven was meer het vertalen van een klank op een stuk papier. En die klanken klonken, en zo is het nog steeds, in Groningen anders dan in Maastricht.

Daarnaast werden de letters per regio verschillend geschreven. De één schreef met prachtige krullen, de ander met lange halen. Een paleograaf is gespecialiseerd in deze zaken en kan een oud schrift niet alleen lezen, hij kan ook zien uit welke tijd het stamt en uit welk gebied. Allemaal zeer nuttige informatie, als je op zoek bent naar je afkomst. Over zowel heraldiek als paleografie is inmiddels op internet het één en ander te vinden.

DIGITALE GENEALOGIE

Met de komst van de computer heeft de genealogie een enorme vlucht genomen. Via internet komt er steeds meer informatie beschikbaar. En via sociale platforms en e-mail kom je tegenwoordig makkelijker in contact met potentiële familieleden dan voorheen. Momenteel is er nog maar 5% van de archieven gedigitaliseerd, maar dat wordt langzaam meer. Daarnaast is er een keur aan genealogische software beschikbaar (zie openingpagina). Deze software heeft niet alleen het zoeken, maar vooral het opslaan en weergeven van informatie sterk vereenvoudigd. De meeste programma's draaien op Windows. Voor sommige moet je betalen, andere zijn gratis. Zowel de beginnende als de gevorderde genealoog wordt ondersteund. In afbeelding 5 zie je een screenshot van het programma Aldfaer.

Om te beginnen stellen de programma's een stamboom samen van de teruggevonden

Kadastrale kaart van Ter Aar. Nummers relateren aan eigenaarsoppervlakte

Ontcijferen van oude geschriften vergt de nodige kennis en geduld

familieleden. De gehuwden komen naast elkaar te staan, de kinderen eronder. Er kunnen foto's bij geplaatst worden om aan te geven wie wie is en teksten met de geboorte- en eventuele sterfdatum. De foto's zijn vaak aan te klikken, zodat je ook bij de verhalen achter de persoon kunt komen. Je kunt documenten, video's en landkaarten toevoegen, om aan te geven waar je voorouders woonden. Of bijvoorbeeld aangeven welke route ze namen, toen ze voor het eerst voet zetten op de kust van Noord-Amerika.

Naast de mogelijkheid om te synchroniseren tussen pc, smartphone en tablet, zit in de meeste programma's ook een 'match'-functie. Als je je stamboom openbaar maakt, vergelijkt het programma jouw stamboom online met andere stambomen. Wellicht komt je oudoom wel voor als verre neef in een andere familie. Op die manier kan de stamboom ook gekoppeld worden aan archieven die al gedigitaliseerd zijn. Ook de automatische gezichtsmarkering, die een enkel programma al heeft, kan op deze manier onverwachte informatie opleveren.

CONVERSIE TUSSEN PROGRAMMA'S

De uitwisseling tussen verschillende softwareprogramma's loopt via GEDCOM: Genealogische Data COMMunicatie. Dit is een protocol dat de conversie tussen de programma's vereenvoudigt: de verschillende softwarepakketten spreken nu dezelfde taal. Het veld geboortedatum is bijvoorbeeld na conversie ook in een ander

programma het veld geboortedatum. In 95% van de gevallen gaat dat goed en de besturings-systemen Windows, OS X en Linux draaien erop.

HCC!GENEALOGIE

Mensen die wel wat ondersteuning kunnen gebruiken bij het opzetten van hun stamboom, kunnen terecht bij HCC!genealogie. Bij deze Interessengroep zijn verschillende adviseurs aangesloten, die je kunnen helpen bij het vinden van het juiste archief of bij het kiezen van een richting. Er zijn adviseurs op het gebied van heraldiek, paleografie, bepaalde software-programma's en specifieke gebieden en regio's. Je vindt er experts op het gebied van het maken van familieboeken, maar ook hoe je het beste kunt zoeken op internet en in digitale archieven.

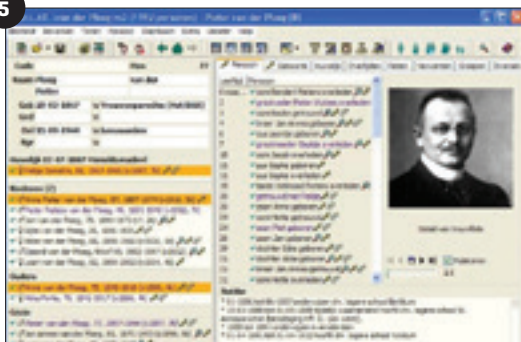
Daarnaast verzorgt HCC!genealogie drie keer per jaar bijeenkomsten voor en door genealogen, worden er lezingen en presentaties gegeven over diverse onderwerpen en organiseren ze ieder jaar een genealogische dag. Op deze dag komen verschillende genealogieverenigingen uit het hele land bij elkaar. Er zijn programmeurs aanwezig en mensen met verstand van specifieke gebieden en regio's. Je vindt er informatie over archieven, oude geschriften, dukaten (afbeelding 6) en vooral genealogische software. Je maakt uiteraard ook kennis met andere genealogen. Dit jaar wordt de genealogische dag gehouden op 18 oktober in het rijksarchief van Arnhem. ■

6

Bij HCC!genealogie kun je ook terecht voor informatie over dukaten

5

Het programma Aldfaer

hcc¹ genealogie

Dit artikel is geschreven in samenwerking met HCC!genealogie, één van de Interessengroepen van HCC. <http://genealogie.hcc.nl>